# OM EN MYRLIKNANDE SVENSK SPINDEL

AF

GOTTFRID ADLERZ.

Att åtskilliga spindlar, särskildt tillhörande Saltigradernas eller hoppspindlarnas grupp, äro mer eller mindre myrliknande, är sedan länge kändt. Mindre allmänt bekant torde det däremot vara, att äfven i Sverige en dylik myrhärmande spindel förekommer, nämligen *Salticus formicarius* DE GEER.

Denna art är endast iakttagen på få ställen i vårt land. Först anträffades den af DE GEER i Upland, på hafsstranden. Sedermera återfanns den af SUNDEVALL på Gotland, men hvarken WESTRING eller THORELL ha anträffat den i vårt land. Under fjolårets sommar (1894) anträffade jag några exemplar af den intressanta spindeln på hafsstranden i Östergötland under omständigheter, som i viss mån bidraga att sprida ljus öfver anledledningen till den »förklädnad», under hvilken den uppträder.

Då sannolikt få andra än speciella arachnologer haft tillfälle att se denna sällsynta art, vill jag förutskicka den anmärkningen, att myrlikheten företrädesvis yttrar sig i den för en spindel ovanligt smärta och långsträckta kroppen, de låga benen samt framförallt i den om våra röda *Formica*-arters[1] starkt påminnande färgen. Sålunda är den främsta och bredaste, i en fyrkantig afsats upphöjda delen af *cephalothorax* svart. Denna del skulle vara en härmning af myrans hufvud. Den bakre, smalare delen af *cephalothorax* jämte abdomens främre del har en lifligt rödbrun färg och skulle i förklädnaden motsvara myrans *thorax* och

[1] *F. exsecta*, *sanguinea* och *rufa*, med dess raser, samt *rufibarbis*.

*petiolus*, medan abdomens bakre, mörkt färgade del skulle motsvara myrans *abdomen*. De tre bakre benparen äro rödbruna, det främsta benparets lår och tarser äro mörkare färgade. Detta sistnämnda benpar är mycket längre än de andra och föres under djurets gång på ett sätt, som i viss mån erinrar om myrornas antenner.

Hvad som emellertid, åtminstone för en myrkännare, genast röjer, att djuret seglar under falsk flagg, är de äldre hanarnas kolossala mandibler, hvilka i hvila bäras rakt framåtsträckta med den likaledes mycket långa ytterleden på samma sätt som ett knifblad infälld mot basalledens insida. Basallederna ensamma äro lika långa som hela *cephalothorax*, och när de vidt utspärras samt den nästan lika långa, men mycket smala och spetsiga ytterleden fälles ut, erbjuder spindeln ett utseende, som i smått erinrar om de varma ländernas tarantelskorpioner[2]. Hos yngre hanar äro, enligt hvad Professor THORELL benäget meddelar mig, mandiblerna kortare och mera nedåtriktade. Hos honan slutligen äro de helt korta samt i hvila rakt nedåtriktade.

Fyndorten för mina spindlar var Gnestavik i Östergötland på Slätbakens norra strand, omkr. $^1/_4$ mil från Mem. Omständigheterna vid fyndet voro följande:

För vissa ändamål sökte jag efter ett samhälle af *Formica sanguinea* och fann också snart ett sådant på själfva stranden, där ett ständigt tåg af denna myrart i båda riktningarna uppehöll förbindelsen mellan det i två afdelningar med några meters mellanrum fördelade boet. Medan jag var sysselsatt med att iakttaga det öfver strandens torra vassrör och småstenar framskridande myrtåget, fick jag plötsligt se en hane af den lille spindeln komma fram mellan vassrören och röra sig hit och dit på myrornas stråkväg. Han rörde sig med ryckvisa steg, såsom man ofta får se *Formica*-arterna göra, men däremot hade han ett sätt att under gången lyfta och sänka sin bakkropp, hvilket alls icke var myrliknande. Med intresse iakttog jag, huru myrorna skulle bete sig mot honom, men fastän de gingo fram ganska talrikt, var det aldrig någon som mötte honom. Dock fick jag denna gång ej intrycket, att han afsiktligt undvek

---

[2] N. b. hos de sistnämnda är det ej mandiblerna, utan maxillarpalperna som äro så förlängda.

dem. Under denna och närmast följande dagar iakttog jag på samma ställe tillsammans sex exemplar, af hvilka fem voro hanar och en enda hona. De tycktes förekomma blott på denna fläck af stranden. På närliggande ställen, där förhållandena tycktes vara fullständigt lika, utom att *F. sanguinea* saknades, sökte jag dem förgäfves. Då emellertid, så vidt jag känner, det ej vid föregående fynd blifvit anmärkt, att spindeln i fråga med förkärlek uppehöll sig på sådana ställen, där myror funnos, skulle det vara förhastadt att af detta enda fall draga en sådan slutsats.

Alla exemplaren infångades och inspärrades i ett glaskärl med ett jordlager på botten, i hvilket några förut insläppta *sanguinea*-arbetare gräft gånger. Under de långa stunder, som jag iakttog lifvet i detta lilla terrarium, såg jag ingen kollision mellan myrorna och spindlarna. Om under promenaderna kring det lilla området en spindel och en myra möttes, gick den förre alltid tidigt nog helt lugnt åt sidan, medan den senare lika lugnt och obekymradt fortsatte sin väg. Med kännedom om myrornas goda luktsinne kan det väl antagas, att de märkte spindlarnas närvaro, men ej oroades däraf. Vidare var det påtagligt, att spindlarna alls ej kände sig förskräckta öfver myrornas närvaro, fastän de gingo ur vägen för dem med den respekt, som den svagare ägnar den starkare.

Hvad skall man nu sluta angående den egendomliga likheten mellan tvenne djur af så skilda grupper som en spindel och en myra? I detta afseende är det af största intresse att höra ett utlåtande från en så berömd spindelkännare som Professor T. THORELL. Han skrifver till mig därom följande: »Icke blott arterna af *Salticus*, utan nästan alla arter af underfamiljen *Salticinae* äro mer eller mindre myrlika, och jag är böjd för att anse denna likhet vara en verklig *mimicry*, som gör det lätt för dessa spindlar att lefva bland myror och skyddar dem mot allehanda djur, som lärt sig att *frukta* myrorna och som därför akta sig för att komma dem och deras »likar» bland spindlarna för nära».

Det förefaller mig, som skulle Professor THORELL härmed träffat den rätta förklaringen på myrlikheten. Skulle det vid upprepade fynd af denna spindel visa sig, att han föredrager

att vistas i de röda myrornas närhet, så vore det ganska uppenbart, att det är fråga om härmning och ej om en tillfällig likhet.

Mina fångna *Salticus*-exemplar gåfvo mig anledning att iakttaga några drag i deras eget inbördes samlif, hvilka voro rätt egendomliga och, enligt hvad Professor THORELL meddelar mig, förut okända.

Redan sedan lång tid tillbaka är det välbekant, att spindlarnas hanar vid frieriet närma sig honorna under de löjligaste åtbörder. Som bekant, ha de all anledning att iakttaga mycken försiktighet härvid, enär honan ofta helt enkelt griper och äter upp en misshaglig friare. Att emellertid hanarna bevärdiga hvarandra med något slags uppmärksamhet, har däremot, så vidt jag känner, icke blifvit anmärkt. Detta var emellertid i hög grad fallet med mina *Salticus*-hanar. Ibland gingo de förbi hvarandra, utan att på något sätt låta märka, att de sågo hvarandra, men detta var ej ofta. Vanligtvis stannade de och började samtidigt figurera för hvarandra, under det de vredo till sin kropp på det lustigaste. Höjande sig på tarserna, så att benen blefvo starkare böjda än vanligt, skredo de med hastiga, ryckvisa steg i sick-sack fram mot hvarandra, medan de samtidigt böjde de fortfarande hopslutna mandiblerna och *abdomen* åt det håll, från hvilket de rörde sig. Då de skredo snedt fram åt höger t. ex., böjde de sålunda mandibler och *abdomen* åt vänster och tvärt om. Kroppen var sålunda böjd i en båge, än åt höger, än åt vänster. Då de närmat sig hvarandra på ungefär en centimeters afstånd, uppspärrade båda, liksom på kommando, samtidigt och blixtsnabbt sina fruktansvärda mandibler, hvarefter ett slags fäktning med de långa, spetsiga mandibelklorna började. Hvar och en sökte med spetsen af den ena klon stöta till sin motståndare. Aldrig användes däremot mandiblerna att bita med vid dessa tillfällen, och det hela gjorde vida mera intrycket af lek än af strid. Detta löjliga skådespel upprepades oupphörligt, och alltid var förloppet detsamma.

Påtagligen har *Salticus* god synförmåga, ty redan på 5 à 6 centimeters afstånd började hanarna ibland figurera mot hvarandra.

Någon enda gång såg jag en hane vilja börja samma lek

med honan, men hon undvek genast. Denna hona var mindre till växten än hanarna och var sannolikt ännu ej könsmogen.

En morgon fann jag en af hanarna (den minsta) uppäten. Endast benen och mandiblerna funnos kvar. Om det var myrorna eller de andra spindlarna, som hade detta dåd på sitt samvete, kan jag ej afgöra, men misstänker snarare de öfriga spindelhanarna än myrorna. De senare hade förut låtit sig nöja med socker, och de förra hade hållit tillgodo med inlagda flugor.

Honan, som ej tycktes finna behag i hanarnas sällskap, inredde åt sig i ett vassrör en med väf tapetserad kammare och vistades nästan ständigt däri. Hanarna däremot spatserade ständigt omkring under de förutnämnda höjningarna och sänkningarna af sin *abdomen*.

I samband med hvad ofvan blifvit sagdt om ifrågavarande spindels förmodade härmning af myrornas utseende kan jag nämna, att jag samma sommar och i samma trakt fångade ett exemplar af den kortvingade honan af *Myrmecoris gracilis* SAHLB. Denna märkvärdiga skinnbagge visar, som bekant, en i detalj gående likhet med stackmyrorna. Hvad som särskildt frapperade mig denna enda gång, som jag haft tillfälle att se denna sällsynta art, var den stora likheten mellan dess *abdomen* och en myras med dess omväxlande matta och glänsande tvärband. Några personer (icke-entomologer), för hvilka jag visade honom, blefvo mycket förvånade vid min förklaring, att det ej var en myra. Visserligen funnos stackmyror ej långt från fyndorten, men ej i omedelbar närhet. Placerad på en myrstack, angreps skinnbaggen genast, hvilket äfven var fallet, då han sattes på en af myrornas stråkvägar. Något skydd mot myror kan således hans förklädnad sannolikt ej tillskynda honom, utan om hans myrlikhet är något annat än en tillfällighet, afser den väl att afskräcka andra fiender, ehuru jag har svårt att föreställa mig, att en illaluktande skinnbagge behötver något annat skydd än det, som hans stinkkörtlar förskaffa honom. Man skulle ju dock möjligen kunna tänka sig, att en om skinnbaggens onjutbarhet oerfaren, men om myrornas farliga egenskaper medveten fiende, skulle försöka äta honom, om ej myrskepnaden verkade afskräckande redan för ögat.